



این شماره تقدیم می‌شود به
شهید
حسین امیرعبداللهیان

ویژه نامه جنگ رمضان | شماره ۲۲
شنبه ۸ فروردین ۱۴۰۵

جبهه
انرژی

کاری از اندیشکده نفت و انرژی
و گروه تحلیلی پتروپال



سرمقاله

جنگ رمضان و بحران انرژی جهانی

تنگه هرمز بسته شد قیمت نفت جهش کرد



73,25
73,45
61,25
32,04

لفان، تولید قطر را ۲۲ درصد کاهش داد. این اقدام، که تهران آن را «پاسخ متناسب» خوانده، نشان داد جنگ انرژی دوطرفه است. گزارش پولیتیکو از واشنگتن حاکی است که مقامات آمریکایی در جلسات بسته به کنگره اعتراف کرده‌اند: «ما انتظار فلج شدن صادرات ایران را داشتیم، اما حالا خودمان با تورم سوخت و قطعی برق در اروپا مواجه هستیم.»

جنگ رمضان ثابت کرد که در دنیای امروز، انرژی دیگر فقط کالا نیست؛ سلاح راهبردی است. تنگه هرمز که ۲۱ درصد نفت جهان از آن می‌گذرد، همچنان گلوگاه حیاتی باقی مانده و هرگونه اختلال در آن، زنجیره تأمین جهانی را به لرزه درمی‌آورد. برای ایران، این تجربه درس بزرگی از تاب‌آوری است: تنوع بخشی به مسیرهای صادراتی، تقویت پدافند غیرعامل و تبدیل تهدید به فرصت. ♦

است که علی‌رغم بیش از ۴۲ حمله هوایی به انبارهای نفتی عسلیویه و پالایشگاه‌های جنوب، صادرات خام ایران نه تنها متوقف نشده، بلکه با ۴۸ درصد افزایش نسبت به ماه پیش به حدود ۱/۸ میلیون بشکه در روز رسیده است. این موفقیت، محصول شبکه «ناوگان سایه» و فروش مستقیم به خریداران آسیایی از مسیرهای جایگزین است.

نقش کلیدی این بحران، «تنگه هرمز» است. از ۱۲ اسفند، سپاه پاسداران با اعلام «حالت آماده‌باش کامل» و اجرای عملیات محدود دریایی، تردد ایمن کشتی‌های متخاصم را مختل کرد. نتیجه؟ بیش از ۲۳ نفتکش و کشتی LNG در آب‌های خلیج فارس متوقف شدند. شرکت‌های بیمه لویدز لندن پوشش ریسک را برای کشتی‌های عبوری از هرمز به صفر رساندند و بسیاری از شرکت‌های کشتیرانی مسیر دور آفریقا را انتخاب کردند که ۱۲ تا ۱۵ روز به زمان حمل اضافه می‌کند و هزینه را ۳۷۱ درصد افزایش می‌دهد. داده‌های ردیابی TankerTrackers.com نشان می‌دهد که جریان روزانه نفت از تنگه هرمز از ۵/۵ میلیون بشکه به کمتر از ۹ میلیون بشکه سقوط کرده است. این اختلال معادل کسری ۱۱ میلیون بشکه‌ای در عرضه جهانی است که حتی برداشت از ذخایر استراتژیک آمریکا (SPR) و اروپا نتوانسته جبران کند. قیمت گاز طبیعی اروپا نیز در همان بازه ۴۲ درصد رشد کرده و به ۶۸ یورو در مگاوات ساعت رسیده؛ خبری که دیروز بورس‌های فرانکفورت و لندن را به قرمزترین روزهای سال تبدیل کرد.

از سوی دیگر، حملات متقابل ایران به میدان گازی پارس جنوبی (اشتراکی با قطر) و تأسیسات LNG رأس

♦ | در حالی که جنگ رمضان وارد هفته پنجم خود شده، بازارهای جهانی انرژی در یکی از شدیدترین شوک‌های تاریخ معاصر گرفتار شده‌اند.

آنچه ابتدا به عنوان «عملیات محدود» آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه تأسیسات نظامی ایران آغاز شد، به سرعت به میدان نبرد انرژی تبدیل گردید. گزارش‌های زنده بلومبرگ، رویترز و آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) نشان می‌دهد که قیمت نفت برنت از ۷۸ دلار در بشکه پیش از جنگ، ظرف ۳۲ روز به ۱۱۸ دلار رسیده و در برخی ساعات حتی به ۱۲۴ دلار نیز صعود کرده است. این جهش ۵۱ درصدی، شدیدترین افزایش روزانه از زمان جنگ خلیج فارس در ۱۹۹۱ تاکنون به شمار می‌رود. وزارت نفت جمهوری اسلامی ایران نیز تأیید کرده

تحلیل خبری

تشدید تنش‌های انرژی و چشم‌انداز تورمی اقتصاد جهانی

افزایش پیوسته بهای نفت در هفته‌های اخیر، بار دیگر سایه سنگین تورم را بر اقتصاد جهانی انداخته است. بر اساس ارزیابی تازه گلدمن ساکس، اگر روند صعودی قیمت نفت در بازارهای جهانی ادامه یابد، جهان با جهشی کم‌سابقه در فشارهای تورمی روبه‌رو خواهد شد. این هشدار در حالی مطرح می‌شود که نشانه‌های آشفستگی در زنجیره عرضه انرژی، از آسیا تا اروپا و آمریکا، روز به روز بیشتر نمایان می‌شود. در جنوب آسیا، پالایشگاه‌های هندی به‌طور گسترده واردات نفت از روسیه را گسترش داده‌اند. گزارش بلومبرگ نشان می‌دهد شرکت‌های هندی قراردادی برای خرید حدود ۶۰ میلیون بشکه نفت روسیه با موعد تحویل در ماه آوریل منعقد کرده‌اند. این حجم خرید، بیانگر تلاش دهلی‌نو برای تثبیت هزینه‌های انرژی خود در برابر نوسانات بازار جهانی است. در شرق آسیا نیز فشارهای انرژی به شکل دیگری

بروز یافته است. خطوط هوایی کره جنوبی، به‌ویژه شرکت‌های ارزان قیمت، با چالشی جدی روبه‌رو شده‌اند؛ چرا که نزدیک به ۳۰ درصد از هزینه‌های عملیاتی آنها را سوخت تشکیل می‌دهد و جهش قیمت نفت، مدل اقتصادی این شرکت‌ها را تحت فشار گذاشته است. کره تایمز این وضعیت را «مخاطره‌آمیز» توصیف کرده است. در همین حال، ژاپن برای کنترل بازار داخلی، تصمیم دارد حدود ۸۵ میلیارد لیتر از ذخایر راهبردی نفت خود را وارد چرخه مصرف کند. این اقدام که از سوی دولت توكیو اعلام شده، نشان‌دهنده نگرانی عمیق از تداوم افزایش قیمت حامل‌های انرژی است. در خاورمیانه، تنش‌های ژئوپلیتیکی همچنان ادامه دارد. هرچند وزیر انرژی ترکیه تأکید کرده صادرات گاز ایران به این کشور هنوز متوقف نشده، اما احتمال اختلال در آینده را نیز رد نکرده است. این عدم قطعیت، بر حساسیت بازار نسبت به مسائل

منطقه می‌افزاید. در سوی دیگر جهان، استرالیا نیز با بحران کم‌سابقه در شبکه توزیع سوخت مواجه شده است. طبق گزارش وزیر انرژی این کشور، دست‌کم ۶۰۰ جایگاه عرضه در سراسر استرالیا حداقل یکی از انواع سوخت را از دست داده‌اند.

در چنین فضایی، افزایش بهای نفت برنت تا مرز ۱۱۳ دلار، به‌عنوان یک شاخص حیاتی، نگرانی تحلیلگران را تشدید کرده است. همزمان گزارش‌ها حاکی از رشد صادرات نفت و کاهش محسوس سطح تخفیف‌ها به حدود ۲ تا ۳ دلار در هر بشکه است؛ نشانه‌ای از تقویت تقاضا در بازار. مجموعه این تحولات، در کنار تنش‌های خاورمیانه، می‌تواند همان‌طور که OECD پیش‌بینی کرده، نرخ تورم آمریکا را نیز در سال جاری به حدود ۴.۲ درصد برساند و مسیر دشواری را پیش‌روی سیاست‌گذاران اقتصادی جهان قرار دهد.

محمد باقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، در واکنشی تحلیلی به رفتارهای اخیر دونالد ترامپ در فضای رسانه‌ای. که به‌نظر می‌رسد با هدف اثرگذاری مصنوعی بر قیمت انرژی در جهان انجام می‌شود. در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «آتقدراخبار جعلی منتشر کرده‌اند و سعی در پایین آوردن قیمت انرژی دارند که بازار الان به این اقدامات بی‌حس شده است. ادامه بده، دیگر کسی آن را نمی‌خرد. قیمت‌های واقعی بالاخره خودشان را نشان خواهند داد. شاید قدرت داشته باشند ولی به باهوش بودن نزدیک هم نیستند. خیلی زود کارت اخبار جعلی را سوزانند.» در این روزها شاهد تلاش‌های مکرر برای اثرگذاری روی قیمت‌های انرژی از طریق انتشار اخبار غیر واقعی و جنگ روانی هستیم. اما واقعیت این است که بازار جهانی، پس از تکرار این نوع خبرها، بیش‌تر حساسیت و واکنش کوتاه‌مدت نشان می‌دهد. در بلندمدت، قیمت‌ها بر اساس عوامل اصلی اقتصادی مانند میزان عرضه، تقاضا و وضعیت تولید و ذخیره‌سازی تعیین می‌شوند. از سوی دیگر، هر چه بیش‌تر از ابزار خبرهای جعلی استفاده شود و این عملیات خبری تکرار شود، تأثیر آن کاهش یافته و در نهایت بازار دیگر به این شایعات اعتماد نمی‌کند. در نتیجه، در نزدیکی زمان، قیمت‌های واقعی و پایه‌ای بازار بالاخره رو می‌شوند و مسیر خود را پیدا می‌کنند. در فضای اقتصادی، مهم بدانیم که نباید فریب هیجانات کوتاه‌مدت را خورد، چرا که در نهایت، نیروهای واقعی بازار نقش تعیین‌کننده را دارند و آینده قیمت‌ها به این عوامل وابسته است.

رصد سیاسی بازار انرژی

✖.com

محمد باقر قالیباف | MB Ghalibaf
@mb_ghalibaf



They've spammed so much fake news trying to push energy prices down that the market's just numb now. Keep going, nobody's buying it anymore.

The real prices will show up anyway.

Powerful? Maybe. But Smart? Not even close. Burned that fake news card way too early.